EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 9.3.2023
COM(2023) 131 final

Priporočilo

SKLEP SVETA

o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Združenimi mehiškimi državami o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in mehiškimi organi, pristojnimi za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. NAMEN

EU bi morala začeti pogajanja z Združenimi mehiškimi državami z namenom podpisa in sklenitve sporazuma, ki omogoča izmenjavo osebnih podatkov med Europolom in mehiškimi organi, pristojnimi za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu.

2. OZADJE PRIPOROČILA

V globaliziranem svetu, v katerem so huda kazniva dejanja in terorizem vedno bolj nadnacionalni in raznovrstni, bi morali biti organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj v celoti opremljeni za sodelovanje z zunanjimi partnerji, da bi lahko zagotovili varnost svojih državljanov. V skladu s strategijo EU za varnostno unijo[1] ima lahko Europol odločilno vlogo pri širjenju sodelovanja s tretjimi državami v boju proti kriminalu in terorizmu ob upoštevanju drugih zunanjih politik in orodij EU. V strategiji EU za boj proti organiziranemu kriminalu iz aprila 2021 je poudarjena nujna potreba po nadaljnjem razvoju zbiranja obveščevalnih podatkov o hudih kaznivih dejanjih in organiziranem kriminalu v okviru Europola ter okrepitvi izmenjave informacij in preiskovalnih ukrepov z (dodatnimi) tretjimi državami in regijami, ki so večja vozlišča organiziranega kriminala, ki pomeni visoko tveganje za države članice EU[2].

Za Europol je sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami bistveno za podporo državam članicam v boju proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu. Potreba po okrepitvi sodelovanja s tretjimi državami je še pomembnejša glede na oceno ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala za leto 2021, ki jo je pripravil Europol. V glavnih ugotovitvah te ocene ogroženosti se na primer priznava, da bodo kriminalne mreže v Latinski Ameriki pri nedovoljenem prometu s prepovedanimi drogami še naprej sodelovale z organiziranimi kriminalnimi združbami iz Evropske unije.

Če je to potrebno za opravljanje njegovih nalog, lahko Europol vzpostavi in vzdržuje sodelovanje z mednarodnimi partnerji z delovnimi in upravnimi dogovori, ki pa sami po sebi ne morejo biti pravna podlaga za izmenjavo osebnih podatkov. Za razliko od mednarodnega sporazuma te dogovore sklene Europol in ne zavezujejo EU ali njenih držav članic[3].

Uredba (EU) 2016/794[4] Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 je spremenila pravni okvir za izmenjavo osebnih podatkov med Europolom in tretjimi državami. Od začetka veljavnosti te uredbe 1. maja 2017 je bila pristojnost za sklepanje mednarodnih sporazumov med Europolom in tretjimi državami prenesena na Unijo, ki deluje v skladu s členom 218 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU)[5]. Svet je na predlog Komisije že sprejel devet pooblastil za pogajanja s tretjimi državami[6] in pooblastilo za pogajanja o celovitem

---

1 COM(2020) 605 final z dne 24. julija 2020, str. 21.

2 COM(2021) 170 final z dne 14. aprila 2021, str. 9.

3 Glej člen 23(4) Uredbe (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ (UL L 135, 24.5.2016, str. 53) (v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 2016/794).

4 Glej člen 25 Uredbe (EU) 2016/794.

5 Glej člen 25(1)(b) Uredbe (EU) 2016/794, ki omogoča prenos osebnih podatkov na podlagi mednarodnega sporazuma, sklenjenega med EU in tretjo državo ali mednarodno organizacijo.

6 Te države so Alžirija, Egipt, Izrael, Jordanija, Libanon, Maroko, Tunizija, Turčija in Nova Zelandija.

sporazumu z Interpolom, ki zajema tudi izmenjavo osebnih podatkov z Europolom[7]. Prvi sporazum je bil nedavno podpisan z Novo Zelandijo[8].

Čeprav se to priporočilo nanaša posebej na pogajanja z Mehiko, bi ga bilo treba obravnavati kot del širših prizadevanj za okrepitev sodelovanja med EU in zadevnimi državami Latinske Amerike na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj. V zvezi s tem Evropska komisija priporoča, da se hkrati začnejo pogajanja o podobnih mednarodnih sporazumih z Bolivijo, Brazilijo, Ekvadorjem in Perujem s končnim ciljem okrepitve boja proti terorizmu in hudim kaznivim dejanjem.

3. CILJI PRIPOROČILA

Organizirane kriminalne združbe v Latinski Ameriki resno ogrožajo notranjo varnost EU, saj so njihove dejavnosti vse bolj povezane z vrsto kaznivih dejanj v Uniji, zlasti na področju nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami. V oceni ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala (SOCTA) v EU za leto 2021 je poudarjeno, da se iz Latinske Amerike v EU preprodajajo rekordne količine prepovedanih drog, kar ustvarja dobiček v višini več milijard EUR, ki se uporablja za financiranje različnih kriminalnih organizacij (mednarodnih in tistih iz EU) ter oslabitev pravne države v EU[9].

Nedavna poročila potrjujejo, da je razpoložljivost kokaina v Evropi rekordno visoka ter da je kokain za potrošnike cenovno ugodnejši in dostopnejši kot v preteklosti[10]. Večina proizvodov, zaseženih v EU, se prevaža po morju, predvsem v zabojnikih za pomorski prevoz[11], in se v EU pošlje neposredno iz držav proizvajalk, vključno z Združenimi mehiškimi državami, in sosednjih držav odpreme v Latinski Ameriki[12]. Organizirane kriminalne združbe v Latinski Ameriki so dobro uveljavljene in dejavne tudi na drugih področjih kriminala, ki spadajo v pristojnost Europola, kot so kibernetska kriminaliteta, pranje denarja in okoljska kriminaliteta.

Mehiški karteli, multinacionalne organizacije, ki se ukvarjajo z več kriminalnimi dejavnostmi, so okrepili svoje kriminalne dejavnosti v EU ter razvili prilagojen kriminalni poslovni model: številne zakonite poslovne strukture uporabljajo za podporo drugim kaznivim dejanjem, kot je nedovoljen promet s prepovedanimi (tudi sintetičnimi) drogami. Europol in Uprava ZDA za boj proti drogam (DEA) sta leta 2022 v skupnem analitičnem poročilu navedla, da karteli pri nedovoljenem prometu z metamfetaminom in kokainom iz Latinske Amerike v EU sodelujejo s kriminalnimi mrežami iz EU. Ta nova oblika kriminalnega sodelovanja zajema tudi proizvodnjo takih nezakonitih snovi na ozemlju nekaterih držav članic EU[13].

Dodatna spoznanja o vpletenosti mehiških kartelov v proizvodnjo metamfetamina in

---

7 Sklep Sveta (EU) 2021/1312 z dne 19. julija 2021, str. 2.

8 Sklep Sveta (EU) 1090/22 z dne 27. junija 2022.

9 Ocena ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala v Evropski uniji: „A corrupting influence: The infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime" (Koruptivni vpliv: vdor organiziranega kriminala v evropsko gospodarstvo in družbo ter njuna posledična ogroženost).

10 Trg z drogami v EU: Kokain, na voljo v poročilu EU Drug Market: Cocaine | www.emcdda.europa.eu.

11 „Europol and the global cocaine trade" (Europol in svetovna trgovina s kokainom), na voljo na https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

12 „Europol and the global cocaine trade" (Europol in svetovna trgovina s kokainom), na voljo na https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

13 „Complexities and conveniences in the international drug trade: the involvement of Mexican criminal actors in the EU drug market" (Kompleksnost in priročnost mednarodne trgovine z drogami: vpletenost mehiških kriminalnih akterjev v trg z drogami v EU) – skupno analitično poročilo Europola in Uprave ZDA za boj proti drogam, 14. december 2022, na voljo na Complexities and conveniences in the international drug trade: the involvement of Mexican criminal actors in the EU drug market | Europol (europa.eu).

nedovoljen promet z njim v Evropi je mogoče pridobiti iz zasegov te snovi v EU (najpogosteje v tranzitu na trge zunaj EU). Leta 2019 je na primer Španija poročala o zasegu 1,6 tone in leta 2020 Slovaška o zasegu 1,5 tone metamfetamina iz Mehike[14].

Europol je v programskem dokumentu za obdobje 2022–2024 izpostavil, da med drugim vse večje povpraševanje po drogah in vse večje število poti za promet s prepovedanimi drogami v Evropsko unijo upravičujeta potrebo po okrepljenem sodelovanju z latinskoameriškimi državami[15]. Poleg tega sta Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) in Europol mehiške kriminalne mreže zaradi njihove dolgoletne zmožnosti za nabavo velikih količin kokaina neposredno od proizvajalcev v Latinski Ameriki označila za grožnjo Evropi[16].

Mehika sodeluje v mehanizmu Skupnosti latinskoameriških in karibskih držav (CELAC) za usklajevanje in sodelovanje na področju drog. Poleg tega so Združene mehiške države članica Policijske skupnosti Amerik (Ameripol) in Latinskoameriškega odbora za notranjo varnost (CLASI)[17], ki je bil ustanovljen leta 2022 na podlagi programa pomoči med Evropo in Latinsko Ameriko za boj proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (EL PAcCTO)[18]. Država je zato zavezana prispevati k razbitju organiziranih kriminalnih združb, ki se ukvarjajo s proizvodnjo prepovedanih drog in nedovoljenim prometom z njimi. EMCDDA je Mehiko opredelil kot ključno mednarodno partnerico za zmanjšanje svetovne dobave kokaina[19].

Okrepljeno operativno sodelovanje in izmenjava ustreznih informacij med Europolom in Združenimi mehiškimi državami bi bila pomembna v boju proti hudim kaznivim dejanjem na številnih področjih kriminala, ki so v skupnem interesu, kot sta nedovoljen promet s prepovedanimi drogami in okoljska kriminaliteta. Ker pa v pravu Unije ni veljavne pravne podlage za to, mehiški organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, pristojni za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu, od Europola ne morejo prejeti nobenih osebnih podatkov. To torej ovira nadaljnji razvoj sodelovanja obeh strani.

Iz teh razlogov in ob upoštevanju politične strategije EU, kot je opisana v strategiji EU za varnostno unijo[20], strategiji EU na področju drog za obdobje 2021–2025[21] in akcijskem načrtu EU na področju drog za obdobje 2021–2025[22], Komisija meni, da je treba Mehiko dodati kot prednostno državo za začetek pogajanj o sporazumu, ki bi v kratkem roku omogočil izmenjavo osebnih podatkov med Europolom in mehiškimi pristojnimi organi.

4. PRAVNI ELEMENTI

Uredba (EU) 2016/794 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) določa pravni okvir Europola, zlasti njegove cilje, naloge, pristojnosti, zaščitne ukrepe za varstvo podatkov in načine sodelovanja z zunanjimi partnerji.

To priporočilo je skladno z določbami uredbe o Europolu.

---

14 Trg z drogami v EU: Metamfetamin, EMCDDA, na voljo na www.emcdda.europa.eu.
15 Programski dokument Europola za obdobje 2022–2024, str. 150.
16 Trg z drogami v EU: Kokain, na voljo v poročilu EU Drug Market: Cocaine | www.emcdda.europa.eu.
17 CLASI je zelo specifično in operativno usmerjena agencija za politični in tehnični dialog med vodilnimi partnerji za varnostne politike v latinskoameriških državah.
18 CLASI in njegovi politični, strateški in operativni vplivi, 2. marec 2022, na voljo na The CLASI and its political, strategic and operational implications – EL PAcCTO.
19 Trg z drogami v EU: Kokain, na voljo v poročilu EU Drug Market: Cocaine | www.emcdda.europa.eu.
20 COM(2020) 605 final z dne 24. julija 2020.
21 Dokument Sveta (EU) 14178/20 z dne 18. decembra 2020.
22 UL C 272, 8.7.2021, str. 2.

Cilj tega priporočila je, da Svet Komisijo pooblasti za pogajanja v imenu EU o mednarodnem sporazumu. Pravna podlaga za to, da Svet odobri začetek pogajanj, je člen 218(3) in (4) PDEU.

V skladu s členom 218 PDEU se Komisijo pooblasti, da se v imenu EU pogaja o sporazumu z Združenimi mehiškimi državami o izmenjavi osebnih podatkov med Europolom in mehiškimi organi, pristojnimi za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu.

Unija je že izvajala svojo pristojnost na tem področju in je v zvezi s tem določila pravila s sprejetjem okvira pravil, ki urejajo dejavnosti Europola, vključno z obdelavo osebnih podatkov.

Priporočilo

SKLEP SVETA

o pooblastilu za začetek pogajanj o sporazumu med Evropsko unijo in Združenimi mehiškimi državami o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in mehiškimi organi, pristojnimi za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in zlasti člena 218(3) in (4) Pogodbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta je bila sprejeta 11. maja 2016 in se uporablja od 1. maja 2017[23]. Spremenjena je bila z Uredbo (EU) 2022/991 z dne 27. junija 2022[24].

(2) Določbe Uredbe (EU) 2016/794, zlasti določbe o prenosu osebnih podatkov, ki jih Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) prenese tretjim državam in mednarodnim organizacijam, določajo, da lahko Europol prenese osebne podatke organu tretje države na podlagi mednarodnega sporazuma, ki je bil sklenjen med Unijo in to tretjo državo v skladu s členom 218 PDEU in zagotavlja ustrezne zaščitne ukrepe glede varstva zasebnosti ter temeljnih pravic in svoboščin posameznikov.

(3) Treba bi bilo začeti pogajanja za sklenitev sporazuma med Evropsko unijo in Združenimi mehiškimi državami o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in mehiškimi organi, pristojnimi za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

(4) Kot je navedeno tudi v uvodni izjavi 35 Uredbe (EU) 2016/794, bi morala imeti Komisija možnost, da se med pogajanji o Sporazumu in v vsakem primeru pred sklenitvijo Sporazuma posvetuje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov.

(5) Sporazum bi moral spoštovati temeljne pravice in načela, priznana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti pravico do zasebnega in družinskega življenja iz člena 7 Listine, pravico do varstva osebnih podatkov iz člena 8 Listine ter pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča iz člena 47

[23] Uredba (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ (UL L 135, 24.5.2016, str. 53).

[24] Uredba (EU) 2022/991 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2022 o spremembi Uredbe (EU) 2016/794 v zvezi s sodelovanjem Europola z zasebnimi strankami, obdelavo osebnih podatkov s strani Europola pri podpiranju preiskav kaznivih dejanj in vlogo Europola pri raziskavah in inovacijah (UL L 169, 27.6.2022, str. 1).

Listine. Sporazum bi bilo treba uporabljati v skladu z navedenimi pravicami in načeli.

(6) Sporazum ne bi smel vplivati na prenos osebnih podatkov ali druge oblike sodelovanja med organi, odgovornimi za zagotavljanje nacionalne varnosti, niti ne bi smel vanje posegati –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Komisijo se pooblasti, da se v imenu Unije pogaja o sporazumu med Evropsko unijo in Združenimi mehiškimi državami o izmenjavi osebnih podatkov med Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) in mehiškimi organi, pristojnimi za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu.

Pogajalske smernice so določene v Prilogi.

Člen 2

Pogajanja se opravijo ob posvetovanju z ustreznim [ime posebnega odbora vnese Svet].

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik